

Corbera d'Ebre

L'Abecedari de la Llibertat, un crit de pau al Poble Vell

ANTON MONNER
Cronista de Gandesa

Crònica

Quan es compleixen 90 anys de l'inici de la Guerra Civil, cal recordar la figura del pintor Jesús Pedrola, impulsor de la iniciativa artística pels carrers i cases derruïts de Corbera

Hi hagué un abans per la Guerra Civil; bombardejos, morts per les cunetes, tones escampades pels camps de màquines de guerra per matar persones, gentes exiliades de les seves llars on mai més tornaran, pobles destruïts, camps de conreu destrossats per les bombes i per obusos; terror, plors, passions, fam i horror. I hi ha un després; un crit per la pau que ha estat evocat per gent de bona voluntat, exhortant diàleg, concòrdia i estimació.

El Poble de Corbera visqué com a subjecte la trista confrontació i tot allò que comporta el foc destructiu amb l'enderrocament de les humils cases pagesives i les conseqüents misèries humanes per l'obligat abandó que durant segles havien creat. I, passats els anys, i sobreviscuda la calma, la ferma voluntat de reconstruir les esperances d'un nou món on la gent s'entengui, dialogui i trobi els camins de la pau. Belles il·lusions que van arribar per la força de l'home diferent i entusiasta: Un 'boig' per reconstruir dins la destrucció un nou món, no oblidant el passat, La Memòria Històrica per enforçar un futur millor. Aquest personatge, incomprès d'immediat, va semblar pacientment les llavors i passats els anys, va recollir els fruits que tossudament havia espargit. Es tracta de Jesús Pedrola, artista i pintor, que començant per iniciativa pròpia netejant carrers i pedres a pic i pala del poble destruït, i pacientment, estimulat per la feina que realitzava, d'ell va nàixer 'L'Abecedari de la Llibertat'. I quan la seva tasca, amb constància, molt esforç i més imaginació, va tirar endavant, un grup de joves corberans van sumar-s'hi.

Pedrola era fill de Móra però els seus pares van comprar una casa a Corbera. Passats uns anys havent viscut a Barcelona i Itàlia, hi va anar a viure amb la seva esposa Encarna Pons, professora en Belles Arts. Era l'única casa rehabilitada ben a prop de l'església, i de la finestra podia observar la

La lletra T, davant de l'església del Poble Vell de Corbera d'Ebre. FOTO: JOAN REVILLAS

Serra de Pàndols i Cavalls al seu davant que l'inspirava i li proporcionava inspiració i l'impuls per protegir el que quedava del Poble Vell i enrunat.

L'any 1992 va arribar a Corbera un altre artista, Josep Cañada, i plegats, amb idees conjuntes, desenvoluparen 'L'Abecedari de la Llibertat', amb el suport del

Consell Comarcal i l'Ajuntament. Fou el resultat d'un treball col·lectiu coincidint amb el seixantè aniversari de l'inici de la Guerra Civil.

Està format per vint-i-vuit obres repartides en diferents racons del poble situat al puig conegut per la Muntera entre les cases enderrocades pels salvat-

ges bombardejats. Cada lletra té una representació i un missatge escrit. Hi participen artistes rellevants i notables escriptors, com Josep Maria Ainaud de Lasarte, Joan Barril o Francesc Candel amb l'objectiu de concebre l'home-natge a la Llibertat i a la Pau.

Posteriorment nasqué la idea d'Art al Ras, de Jesús Pedrola

per portar a terme un projecte escultòric pels camins de la Terra Alta, juntament amb Josep Cañada de l'Associació Cultural Zero mig partit pel mig, en què participen un grup heterogeni d'artistes integrats per pintors, escultors, poetes, escriptors realitzant escultures i poemes instal·lats als camins dels dotze pobles de la comarca per crear en l'espectador la conjunció entre art i natura. Cadascun té una representació d'obra plàstica o escultòrica i el títol que representa com 'Flors de la Terra Alta', 'Sense terra no hi ha arrels' o 'Paisatges de tardor'.

La Terra Alta està lligada, pobles i paisatges, per camins i senders. És un territori d'orografia variada que ofereix de fer excursions de tota mena, planeres unes i escarpades altres que descobreixen paisatges inesperats i que a la vegada rememoren esdeveniments històrics per La Ruta de la Pau, El Camí de Sant Jaume o La Via Verda. Obre un ventall de propostes per fer-les a peu, en bicicleta o a cavall relacionades amb les vinyes, les oliveres i els ametllers, les muntanyes de Pàndols, Cavalls, la Serra de la Fatarella, el Puig de l'Àliga o la Vall de la Torre. Paisatges com la Fontcalda, el Convent dels Àngels i les gorges del riu Canaletes des d'Arnes al Pinell, o territoris que foren sem-

Pedrola va ser també un dels impulsors d'Art al Ras a la Terra Alta

blats de bombes i mortaldat com Camposines. Totes aquestes visions tenen el denominador comú, enriquir i complementar de l'Art al Ras per escometre estades turístiques a la comarca de bellesa, harmonia, pau, tranquil·litat i assossegament.

Jesús Pedrola va deixar-nos fa uns mesos. Nou anys enrere va precipitar-se, dins un buit quan rehabilitada la casa, i va quedar debilitat amb el trencament de la medulla. Estigué un any rehabilitant-se a l'Institut Guttmann però malgrat tot en millorar la mobilitat va seguir la seva tasca divulgadora de donar a conèixer la Terra Alta, que estimava apassionadament, els seus paisatges, la seva bellesa natural amb l'afany de recuperar als visitants la llibertat i la pau. Mereix un record per les obres que ha realitzat, l'estampa que ha deixat impregnada al Poble Vell de Corbera i a la Terra Alta i el fermer per donar-ne coneixement. Un abans devastador i un després de construcció d'amor, de pau i de llibertat quedarà com petjades del personatge, el pintor, l'artista i el creador Jesús Pedrola.